

Den gamla lagen om funktionshinderservice – övergångsperiod till och med 31.12.2027

Kortvarig omsorg

Handbok om funktionshinderservicen
Institutet för hälsa och välfärd THL

Du läser nu en sida enligt den gamla handikappservicelagen (380/1987).

Denna lag har upphävts genom L 14.4.2023/675, som gäller fr.o.m. 1.1.2025.

I avsnittet om tidigare funktionshinderservice beskrivs tjänster enligt lagen om funktionshinderservice och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda samt tillämpningen av lagen i praktiken. Dessutom beskrivs klientprocessen enligt den gamla lagen om funktionshinderservice.

Texten är innehåll enligt den gamla lagen om funktionshinderservice (380/1987). Det innehåll som THL producerat har publicerats i sin ursprungliga form i THL:s elektroniska Handbok om funktionshinderservice.

Innehållet enligt den gamla lagen om funktionshinderservice (380/1987) används till tillämpliga delar till utgången av övergångsperioden för den nya lagen om funktionshinderservice den 31 december 2027.

[Lag om service och stöd på grund av handikapp \(Finlex\)](#)

Kortvarig omsorg

Syftet med kortvarig omsorg

Kortvarig vård eller omsorg avser service som ordnas för att underlätta vårdansvaret för närstående till en person med funktionsnedsättning och för att ge dem avlastning och främja deras ork.

Syftet är trygga omsorgen om personen med funktionsnedsättning när de närstående som vanligtvis har ansvaret för omsorgen inte kan ge omsorg. Kortvarig omsorg kan ges till både barn och vuxna, om de behöver det på grund av sin funktionsnedsättning.

Syftet med kortvarig omsorg är också att främja de närståendes ork. Samtidigt ger servicen personen med funktionsnedsättning möjlighet att bli mer självständig och att göra sådant som han eller hon själv gillar.

Den kortvariga omsorgen ska genomföras på ett sätt som på bästa möjliga sätt motsvarar personens individuella behov.

Genomförandet av kortvarig omsorg

Kortvarig omsorg är en flexibel service som ofta kompletterar andra tjänster. Den ska möjliggöra en fungerande vardag för familjen och till exempel föräldrarnas arbetsliv.

Det individuella behovet hos personen med funktionsnedsättning och hans eller hennes familj avgör hur den kortvariga omsorgen ska genomföras i praktiken.

Kortvarig omsorg kan ordnas för en familjemedlem med funktionsnedsättning till exempel över veckosluttet. Servicen kan också ordnas på skolmorgnar eller på eftermiddagen efter skolan, om personen med funktionsnedsättning inte klarar sig ensam hemma eller inte kan ta sig till skolan utan hjälp eller stöd.

Behov av tillfällig omsorg uppstår också ofta under skolloven.

Eftersom kortvarig omsorg behövs i många olika situationer är det viktigt att man utreder familjens behov och önskemålen hos personen med funktionsnedsättning. Valfärdsområdet kan ordna kortvarig omsorg till exempel som familjevård, som kortvariga perioder på ett gruppboende eller så att en vårdare kommer hem till familjen.

Det kan också ordnas ett eget program för personen med funktionsnedsättning enligt hans eller hennes önskemål, till exempel att han eller hon får åka iväg på ett idrotts- eller konstläger eller annat läger tillsammans med en assistent.

Socialvårdens klientlag och socialvårdslagen kräver att man beaktar klientens behov, önskemål och intresse. Hur personens intresse tillgodoses bedöms med stöd av 4 och 5 § i socialvårdslagen.

[Socialvårdslagen 4 och 5 § \(Finlex\)](#)

Lagstiftningen om kortvarig omsorg

Kortvarig omsorg eller vård (eller tillfällig vård) kan ordnas som specialomsorg med stöd av specialomsorgslagen eller som annan service som är nödvändig för att fullgöra syftet med handikappservicelagen. Man kan också ordna kortvarig omsorg med stöd av socialvårdslagen.

Ingen av lagarna nämner kortvarig omsorg som en separat tjänst, utan det är fråga om annan service som motsvarar det individuella behovet och som uppfyller lagens syfte och mål.

Tillämpliga bestämmelser:

- [Specialomsorgslagen \(2 § mom. 6 och 10\) \(Finlex\)](#)
- [Handikappservicelagen 8 § 1 mom. \(Finlex\)](#)
- [Socialvårdslagen 27 b och 28 § \(Finlex\)](#)

Avgifter för kortvarig omsorg

För kortvarig omsorg som ordnats som specialomsorg kan en avgift tas ut för kostnaderna för uppehålle, men inte för själva vården eller omsorgen.

Partiellt uppehålle för barn under 16 år är avgiftsfritt. Om den kortvariga vården av ett barn under 16 år varar i mer än ett dygn per gång kan däremot en avgift för uppehålle tas ut även då uppehållet anknyter till kortvarig eller tillfällig vård av ett barn under 16 år (HFD:2008:82)

[Klientavgiftslagen 4, 6 b, 6 c, 11 § \(Finlex\)](#)

Om kortvarig vård ordnas som stöd för närståendevård under närståendevårdarens ledighet, kan en avgift tas ut. Bestämmelser om stöd för närståendevård och ledigheter finns i lagen om stöd för närståendevård. För ledighet som anknyter till stöd för närståendevård kan en dygnsavgift tas ut i enlighet med lagen om klientavgifter. Den ska dock inte blandas ihop med kortvarig omsorg som ordnas som funktionshindersservice. Mer information:

[Beslut om stöd för närståendevård \(Kommunförbundet\)](#)

[Familjestöd \(FDUV\)](#)

Kortvarig omsorg som ordnas med stöd av handikappservicelagen är avgiftsfri, förutom att det är tillåtet att ta ut en avgift för måltider.

Källor

[Kommunförbundet: Beslut om stöd för närstående-vård](#)
[Förordning om klientavgifter inom social- och hälsovården 912/1992 \(Finlex\)](#)
[Lag angående specialomsorger om utvecklingsstörda 519/1977\(Specialomsorgslagen\)\(Finlex\)](#)
[Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården 734/1992\(Klientavgiftslagen\)\(Finlex\)](#)
[Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården 812/2000 \(Finlex\)](#)
[Lag om service och stöd på grund av handikapp 380/1987 \(Handikappservicelagen\)\(Finlex\)](#)
[Lag om stöd för närståendevård 937/2005 \(Finlex\)](#)
[Socialvårdslagen 1301/2014 \(Finlex\)](#)
[Socialskyddsguiden 2020. FDUV: Service för personer med funktionsnedsättning](#)